

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny roczne z języka polskiego dla klasy V szkoły podstawowej

➤ OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje **uczeń**, który:

- ✓ doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- ✓ samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- ✓ czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- ✓ posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- ✓ aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- ✓ z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- ✓ tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem
- ✓ kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- ✓ wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- ✓ odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- ✓ współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań,
- ✓ wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi,
- ✓ interpretuje głosowo utwory poetyckie,
- ✓ przygotowuje i prezentuje prezentację multimedialną,
- ✓ posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy V.

➤ OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje **uczeń**, który:

- ✓ opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- ✓ samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- ✓ zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- ✓ bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- ✓ wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I JEZYKOWE

Uczeń:

- ✓ wypowiada się i pisze całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,
- ✓ doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, , notatka w postaci schematu) i w klasie V (gratulacje, plan odtwórczy ramowy i szczegółowy, sprawozdanie, instrukcja, kartka pocztowa, opis krajobrazu lub dzieła sztuki, zawiadomienie, podziękowanie),
- ✓ zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania,
- ✓ dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity,
- ✓ redaguje opowiadanie z dialogiem,
- ✓ redaguje twórcze opowiadanie z cechami charakterystycznymi dla mitu,
- ✓ objaśnia morał wypływający z bajki, - wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu,
- ✓ samodzielnie sporządza plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy) tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi,
- ✓ nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą,
- ✓ potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy,
- ✓ ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje,
- ✓ samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych,
- ✓ analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (wątek, wiersz nierymowany, przenośnia).
- ✓ czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji.

FLEKSJA I SKŁADNIA

Uczeń:

- ✓ biegle rozróżnia części mowy poznane w klasie IV i V,
- ✓ łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia i określa przypadek, liczbę i rodzaj,
- ✓ określa rolę przyimków w zdaniu,
- ✓ podaje poprawne formy liczebników,
- ✓ klasyfikuje rodzaje wypowiedzi, podaje ich przykłady,
- ✓ nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia,
- ✓ buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie,
- ✓ układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady).

FONETYKA

Uczeń:

- ✓ omawia zależność brzmienia głosu od ruchów i pozycji narządów mowy,
- ✓ podaje wszystkie zasady akcentowania wyrazów w języku polskim omawiane na lekcjach.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- ✓ poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach,
- ✓ prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym.

➤ OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje **uczeń**, który:

- ✓ czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania,
- ✓ jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne,
- ✓ samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela,
- ✓ potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V,
- ✓ w wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury,
- ✓ nazywa cechy gatunkowe mitu i bajki,
- ✓ poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury,
- ✓ poprawnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

FLEKSJA I SKŁADNIA

Uczeń:

- ✓ określa formę gramatyczną czasowników, - stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej,
- ✓ poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę,
- ✓ uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany,
- ✓ w zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, określa ich rolę,
- ✓ tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę,
- ✓ określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem,
- ✓ określa przypadek liczebnika i rzeczownika,
- ✓ zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie,

- ✓ stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku,
- ✓ przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie,
- ✓ przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach),
- ✓ rozpoznaje i nazywa określenia rzeczownika i czasownika w zdaniu,
- ✓ przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie,
- ✓ układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie.

FONETYKA

Uczeń:

- ✓ określa cechy głoski,
- ✓ poprawnie akcentuje wyrazy na 3. i 4. sylabie od końca.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- ✓ stara się poprawnie zapisywać wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach i samogłoskach,
- ✓ poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by (w czasownikach),
- ✓ prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem.

➤ OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje **uczeń**, który:

- ✓ w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnej budowy zdań,
- ✓ precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii,
- ✓ w miarę samodzielnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V,
- ✓ opanował technikę poprawnego czytania i doskonali ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania,
- ✓ poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego,
- ✓ wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia),
- ✓ odróżnia zdarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych w poznanych utworach,
- ✓ w utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast,
- ✓ w miarę samodzielnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

FLEKSJA I SKŁADNIA

Uczeń:

- ✓ tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej (i odwrotnie),
- ✓ określa formę fleksyjną rzeczowników,
- ✓ odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki,
- ✓ rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu,
- ✓ rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia,
- ✓ łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia przez przypadki,
- ✓ rozpoznaje w zdaniu liczebnik, - rozróżnia zdanie i równoważnik zdania,
- ✓ podaje przykłady typów zdań,
- ✓ łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie,
- ✓ wpisuje zdanie w podany wykres (prostsze przykłady),
- ✓ z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.

FONETYKA

Uczeń:

- ✓ odróżnia samogłoski od spółgłosek,
- ✓ rozróżnia rodzaje głosek, dzieli wyraz na sylaby,
- ✓ poprawnie akcentuje wyrazy na 2. sylabie od końca.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- ✓ poprawnie zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem (bez wyjątków),
- ✓ poprawnie zapisuje liczebniki.

➤ OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, którego zasób wiedzy i umiejętności pozwala na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.

Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia.

Błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.

FLEKSJA I SKŁADNIA

Uczeń:

- ✓ rozróżnia części mowy,
- ✓ wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia,
- ✓ odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie,
- ✓ odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje,
- ✓ odmienia przymiotnik przez przypadki,
- ✓ potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone.

FONETYKA

Uczeń:

- ✓ dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby,
- ✓ stara się poprawnie akcentować wyrazy na 2. sylabie od końca.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- ✓ zna podstawowe zasady ortograficzne,
- ✓ wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem.

➤ OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ

otrzymuje **uczeń**,

który nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, fonetyki, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie piątej. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym.

Wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym, ortograficznym. Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności. Nie potrafi skorzystać ze słowników i encyklopedii.

Sposoby sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego:

- mówienie (opowiadanie ustne- twórcze i odtwórcze);
- czytanie:
  - głośne i wyraziste,
  - ciche ze zrozumieniem;
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie);
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda);
- znajomość treści literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie).

Sprawdziany, kartkówki, dyktanda.

- Testy gramatyczne są przeprowadzane po każdym dziale i zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.
- Z każdej lektury obowiązkowej uczniowie piszą zapowiadaną kartkówkę sprawdzającą znajomość tekstu.
- Kartkówki sprawdzające wiedzę z ostatnich trzech lekcji nie muszą być zapowiadane.
- Ocenę z kartkówki, testu gramatycznego, dyktanda można poprawić (tylko raz) w nieprzekraczalnym terminie jednego tygodnia od jej otrzymania.

Zadania domowe.

- Każdy uczeń ma obowiązek bieżącego wykonywania zadań domowych.
- Jeżeli podczas sprawdzania zeszytu okaże się, że zadanie nie zostało uzupełnione – uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną i ma obowiązek uzupełnić braki.
- Uczniowie otrzymują również zadanie domowe, na którego wykonanie mają dłuższy czas – najczęściej jest to wypracowanie. Braku takiego zadania nie można usprawiedliwić.

Uzupełnienie zaległości.

- Uczeń ma obowiązek uzupełnić zaległości (notatki w zeszycie, ćwiczenia) powstałe podczas nieobecności. Jeżeli jest to nieobecność spowodowana chorobą – ma na uzupełnienie tydzień. Jeżeli natomiast uczeń był nieobecny w szkole jeden dzień, kilka godzin (zawody sportowe, konkursy, wizyta u lekarza, sprawy rodzinne) notatka musi być uzupełniona w tym samym dniu, tak aby uczeń w dniu następnym nie miał w zeszycie ani w ćwiczeniach braków. Musi również uzupełnić zadane w dniu nieobecności zadanie domowe.

Prowadzenie zeszytu.

- Zeszyt ucznia musi być prowadzony systematycznie i starannie (nie mogą się w nim pojawić notatki niezwiązane z przedmiotem). Zeszyty są sprawdzane kilka razy w ciągu każdego okresu (systematyczność, prowadzenia notatek, odrabianie zadań domowych).

Informowanie uczniów o osiągnięciach, postępach w nauce.

- Omówione i poprawione prace pisemne przez uczniów w klasie pozostają w klasie w oddzielnych imiennych teczkach. Uczniowie i rodzice po wcześniejszym umówieniu się z nauczycielem mają prawo wglądu do teczek i dodatkowych uzasadnień do poszczególnych ocen.

OCENA ŚRÓDROCZNA I ROCZNA

- Oceny śródroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen bieżących.
- Przy wystawianiu oceny śródrocznej bądź rocznej brane są pod uwagę nie tylko oceny bieżące, ale także zaangażowanie na lekcjach, systematyczność pracy.
- W przypadku przewidywanej oceny niedostatecznej na półrocze lub koniec roku szkolnego rodzice ucznia są o niej informowani z miesięcznym wyprzedzeniem.
- Roczna ocenę celującą może uzyskać uczeń, który brał udział w konkursach przedmiotowych, zaś ze sprawdzianów, kartkówek, testów gramatycznych, dyktand otrzymał oceny celujące lub bardzo dobre.

